Blue Revival

Kestlikud lahendused järveökosüsteemidele

Rändkarp (*Dreissena polymorpha*) on võõrliik, mis jõudis Peipsisse Kaspia ja Musta mere piirkonnast 1930. aastail. Tõenäoliselt jõudis rändkarp siia paatidega Velikaja jõe kaudu ja on edasi levinud ka mõnedesse järvedesse.

Praegu ohustab Peipsi järve üha enam eutrofeerumine ehk liigsete toitainete kuhjumine veekogus, mis häirib veeökosüsteemide tasakaalu ja toimimist.

Kuna rändkarp talub hästi mõõdukat eutrofeerumist ning liigtoitelises vees on talle palju sobivat toitu, pakub Peipsi keskkond võõrliigile soodsaid tingimusi paljunemiseks.

Rändkarp toitub filtreerides vees hõljuvaid elusorganisme (mikroskoopilisi vetikaid, baktereid, pisivähikesi) aga ka elutut materjali (surnud taime- ja loomajäänuseid). Filtreerijana puhastab ta vett, parandades seeläbi vee läbipaistvust ja vähendades mõnevõrra eutrofeerumise ilminguid.

Rändkarbid kinnituvad sageli kobarana teistele elusatele karpide (nt järve- ja jõekarbid) takistades nende liikumist ja toitumist ning põhjustades seega kohalike karpide hääbumist.

Miks liigne rändkarp tekitab Peipsis probleeme?

Rändkarp võib:

- tõrjuda kohalike liike;
- mõjutada kalade toiduahelaid;
- muuta kalade looduslikke koelmuid ja sigimistingimusi;
- põhjustada järve sügavamate põhjaalade koosluste vaesumist.

Blue Revival projekti eesmärk on arendada erinevaid meetodeid liigse rändkarbi eemaldamiseks järvedest ja kasutamiseks ressursina uuenduslikes toodetes.

Kuidas rändkarpi järvedest eemaldada?

Täiskasvanud rändkarp elab kõvale substraadile (kivid, teised karbid ja tühjad kojad) kinnituna, moodustades suuri kobaraid. Nende kogubiomass võib ulatuda mitme kilogrammini ruutmeetri kohta.

Peipsi järves eemaldame rändkarpi koos mahajäetud võrkudega.

Et mitte tekitada suuremat ökoloogilist häiringut, uurime ja arendame erinevaid meetodeid rändkarbi järvedest kätte saamiseks.

Burtnieksi järves Lätis kasutame innovatiivseid kasvuliine, kuhu karp saab kinnituda.

Rändkarp ei ela väga pehmel settel (nt muda), kus pole kuhugi kinnituda. Kuid seal võivad rändkarbid koguneda näiteks uppunud nakkevõrkudele.

Rändkarbi väärindamise võimalused

- põllumajanduses
- loomatoiduna
- farmaatsias
- looduskosmeetikas

Blue Revival projekti raames teeme rahvusvahelist rakendusteaduslikku koostööd ning korraldame infoseminare ja õppevisiite kalanduse ja keskkonnavaldkonna sihtrühmale Eestist ja Lätist.

Projekti partnerid

MTÜ Peipsi Koostöö Keskus - juhtpartner
Tartu Ülikooli Eesti Mereinstituut
MTÜ Peipsi Kalanduspiirkonna Arendajate Kogu
Institute of Food Safety, Animal Health and Environment "BIOR", Läti
Valmiera municipality, Läti

Loe projektist: ctc.ee

Kontakt: margit.sare@gmail.com

Projekti kaasrahastab Euroopa Liit Interreg VI-A Eesti–Läti programmi 2021–2027 raames.
Eesti partnerite omaosalust toetab KIK keskkonnaprogramm.

Interreg
Eesti – Läti
Kaasrahastanud Euroopa Liit
KIK TOETAB